Форма № 4

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра менеджменту

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан ФЕУ
Владислав КОРОЛЬКОВ

"30" 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК37 «Антикризове управління»

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»

(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет Факультет економіки і управління

(найменування факультету)

мова навчання державна

2023 рік

Робоча програма _____ОК37«Антикризове управління»_____
(назва навчальної дисципліни)
для здобувачів вищої освіти спеціальності__073 «Менеджмент»,
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування».
(назва спеціалізації)

«_29_» ____08_____2023 року – 20 с.

Розробники:__Нечаєва І.А., доц. каф. менеджменту НУ «Запорізька політехніка», к.е.н., доц._____
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту
_____

Протокол № 1 від «_29_» _08_2023_ року

Завідувач кафедри _____Менеджменту_____
(найменування кафедри)

«__29» ___серпня_____2023___ року _____ (Тетяна ПУЛІНА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією __факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від «__30__» _08__2023__ року № _43_

«_30_» ___серпня___2023__ року Голова _____ (Владислав КОРОЛЬКОВ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

2023

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3,0</td><td>Галузь знань
07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)</td><td colspan="2"><u>Нормативна</u></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність:
073 Менеджмент</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання
_____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90 год.</td><td>7-й</td><td>7-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2 год.
самостійної роботи студента – 4 год.</td><td rowspan="6">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
<u>бакалавр</u></td><td>20 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>10 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>84 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 33% / 67%.
для заочної форми навчання – 9% / 91%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Антикризове управління» є формування системи знань і навичок управління у кризових ситуаціях, розв'язання складних завдань стратегічного значення в ринкових умовах, організації системи управління, адекватної вимогам сучасної економіки.

Завдання дисципліни – засвоєння теоретичних основ управління підприємством в кризових і передкризових ситуаціях, механізмів виявлення кризи і кризового стану підприємства, практичних методів оцінки і діагностування кризи та розробки заходів щодо їх нейтралізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахові компетентності:

ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,

ФК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Очікувані програмні результати навчання:

ПР 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації

ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПР 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи антикризового управління та передкризове управління»

Тема 1. Кризові явища. Їх класифікація та циклічність

Класифікація кризових явищ

Сутність, параметри та чинники кризових ситуацій і явищ

Типологія кризових ситуацій

Кризові явища в економіці виробничих систем

Економічний механізм виникнення кризового стану виробничої системи

Тема 2. Життєвий цикл підприємства та стійкість його розвитку

Життєві цикли організації: класифікація та зміст

Поняття стійкості та її види. Стійкість підприємства і кризи

Керовані змінні в організації та антикризове управління

Основні закони функціонування та розвитку підприємства

Функціональне та антикризове управління

Тема 3. Заходи державного антикризового регулювання

Еволюція правової бази про банкрутство за часів перебування України у складі СРСР.

Відродження інституту банкрутства. Основи інституту банкрутства в Україні та перспективи його подальшого розвитку (Закон України «Про банкрутство», Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», Кодекс України з процедур банкрутства).

Інституціональна система антикризового управління економікою.

Форми і методи оздоровлення підприємств у кризовій ситуації.

Режими процедури банкрутства.

Учасники справи про банкрутство, об'єктивні обмеження масового застосування механізму банкрутства.

Тема 4. Сутність та особливості антикризового управління

Економічна безпека і гнучкість функціонування підприємства

Маркетинг в антикризовому управлінні

Роль інновацій в антикризовому управлінні

Інвестиційна антикризова діяльність на підприємстві

Тема 5. Діагностика виникнення і розвитку кризового процесу

Визначення платоспроможності підприємства на підставі даних бухгалтерського балансу.

Оціночні показники для поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій.

Групування показників для визначення інвестиційно-привабливих підприємств і оцінка майнового стану, фінансової стійкості інвестованого об'єкта, оцінки ліквідності активів об'єкта; оцінки прибутковості інвестованого об'єкта, оцінки ділової активності і ринкової активності.

Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності (поточної, критичної, надкритичної), а також ознак фіктивного, дійсного чи навмисного банкрутства чи доведення до банкрутства.

Моделі й системи показників для прогнозування банкрутства: аналітичні коефіцієнти У. Бівера, моделі Е. Альтмана, Г. Лису, Р. Таффлера, Г. Тішоу, Конана і Гольдера, Спрінгейта.

Змістовий модуль 2 «Антикризове управління підприємством»

Тема 6. Стратегія і тактика антикризового управління

Стратегічні аспекти антикризового управління підприємством

Організаційні аспекти готовності підприємства до функціонування у кризових ситуаціях

Стратегічний план як основа антикризового управління

Методи прогнозування кризових явищ .

Стратегічний і оперативний контролінг діяльності підприємства

Тактичні аспекти антикризового управління

Методи оцінки і аналізу фінансово-економічної діяльності підприємства

Розробка концепції антикризового управління підприємством

Реалізація концепції антикризового управління підприємством
Профілактика кризових ситуацій на підприємстві

Тема 7. Банкрутство, ліквідація та санація як методи антикризового управління
Поняття банкрутства та його причини.
Процедура визнання боржника банкрутом.
Ліквідація збанкрутілих підприємств.
Санація (фінансове оздоровлення) підприємства.
Загальна характеристика процесу реструктуризації підприємства.

Тема 8. Особливості кадрового менеджменту в кризових ситуаціях
Організація робіт з виходу організації з кризи
Роль людського фактора в кризових ситуаціях
Менеджер в антикризовому управлінні

Тема 9. Технологія антикризового управління. Методи і прийоми антикризового менеджменту
Антикризовий менеджмент і стійкість фірми
Поточне планування та оперативне управління в антикризовому менеджменті
Антикризове управління і діагностика криз

Тема 10. Ризики в антикризовому управлінні
Науково-теоретичні підходи до визначення поняття ризику
Класифікація і природа ризиків в антикризовому управлінні
Сутність і характер прояву управлінських ризиків
Антикризове управління ризиками
Засади кадрового менеджменту в кризових ситуаціях
Комунікативна діяльність в управлінні кризами та ризиками
Технології антикризового управління

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	Інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи антикризового управління та передкризове управління»												
Тема 1. Кризові явища. Їх класифікація та циклічність		2	1			6		0.4	0,2			8
Тема 2. Життєвий цикл підприємства та стійкість його розвитку		2	1			6		0.4	0,2			8
Тема 3. Заходи державного антикризового регулювання		2	1			6		0.4	0,2			8
Тема 4. Сутність та особливості антикризового управління		2	1			6		0.4	0,2			9
Тема 5. Діагностика виникнення і розвитку кризового процесу		2	1			6		0.4	0,2			9
Разом за змістовим модулем 1		10	5			30		2,0	1			42
Змістовий модуль 2. «Антикризове управління підприємством»												
Тема 6. Стратегія і тактика антикризового управління		2	1			6		0.4	0,2			8
Тема 7. Банкрутство, ліквідація та санація як методи антикризового управління		2	1			6		0.4	0,2			8
Тема 8. Особливості кадрового менеджменту в кризових ситуаціях		2	1			6		0.4	0,2			8
Тема 9. Технологія антикризового управління		2	1			6		0.4	0,2			9
Тема 10. Ризики в антикризовому управлінні		2	1			6		0.4	0,2			9
Разом за змістовим модулем 2		10	5			30		2,0	1			42
Усього годин	90	20	10			60		4	2			84
ІНДЗ												
Усього годин	90	20	10			60		4	2			84

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Кризові явища. Їх класифікація та циклічність	1	0,2
2	Життєвий цикл підприємства та стійкість його розвитку	1	0,2
3	Заходи державного антикризового регулювання	1	0,2
4	Сутність та особливості антикризового управління	1	0,2
5	Діагностика виникнення і розвитку кризового процесу	1	0,2
6	Стратегія і тактика антикризового управління	1	0,2
7	Банкрутство, ліквідація та санація як методи антикризового управління	1	0,2
8	Особливості кадрового менеджменту в кризових ситуаціях	1	0,2
9	Технологія антикризового управління	1	0,2
10	Ризики в антикризовому управлінні	1	0,2
	Разом	10	2

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти (СР) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СР є такі:

– опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;

– вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;

– підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;

– систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

– виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення здобувачем вищої освіти на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов’язкові та вибіркові. До обов’язкових належать завдання, які здобувачі вищої освіти мають виконувати обов’язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких здобувач вищої освіти на

власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	**Тема 1 Кризові явища. Їх класифікація та циклічність** І. Опрацювання лекційного матеріалу ІІ. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Загальні поняття про кризу і кризові явища. 2. Причини виникнення кризи. 3. Типологія кризових явищ. 4. Види криз. 5. Класифікація організаційних криз. 6. Причини організаційних криз. 7. Суть і причини появи економічних криз. ІІІ. Тести ІУ. Вирішення управлінської ситуації	6	8
2	**Тема 2 Життєвий цикл підприємства та стійкість його розвитку** І. Опрацювання лекційного матеріалу ІІ. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Циклічність економічних криз. 2. Фази циклу і їх прояв. 3. Види економічних криз. 4. Взаємозв'язок технічних та економічних кризових явищ. 5. Концепція життєвого циклу підприємства. 6. Циклічність розвитку підприємства. 7. Причини виникнення криз на етапах життєвого циклу підприємства. ІІІ. Тести ІУ. Вирішення управлінської ситуації	6	8
3	**Тема 3 Заходи державного антикризового регулювання.** І. Опрацювання лекційного матеріалу ІІ. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Можливість криз і антикризове управління 2. Державні цикли і кризи. 3. Державне регулювання кризовими явищами. 4. Макросередовище і державне втручання. 5. Вплив макроекономічних проблем на підприємства. 6. Попередження кризових ситуацій на економічно і соціально значущих підприємствах. 7. Державне регулювання процесів санації економіки. 8. Система соціального захисту населення. ІІІ. Тести ІУ. Вирішення управлінської ситуації	6	8
4	**Тема 4 Сутність та особливості антикризового управління** І. Опрацювання лекційного матеріалу ІІ. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань:	6	9

	1. Поняття стійкості і її види. 2. Стійкість підприємства і кризи. 3. Зовнішні та внутрішні загрози. 4. Наслідки кризових явищ. ІІІ. Тести ІУ. Вирішення управлінської ситуації		
5	**Тема 5 Діагностика виникнення і розвитку кризового процесу** І. Опрацювання лекційного матеріалу ІІ. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Сутність діагностики кризи розвитку підприємства. 2. Завдання діагностики кризи розвитку підприємства. 3. Інформаційне забезпечення діагностики кризового процесу. 4. Методичне забезпечення діагностики кризового процесу. 5. Етапи діагностики кризового процесу. 6. Методи діагностики кризи. 7. Особливості прогнозування і планування в антикризовому управлінні. 8. Оцінювання симптомів розвитку кризових ситуацій. ІІІ. Тести ІУ. Вирішення управлінської ситуації	6	9
6	**Тема 6 Стратегія і тактика антикризового управління** І. Опрацювання лекційного матеріалу ІІ. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Значення стратегії в антикризовому управлінні. 2. Послідовність розробки антикризових заходів. 3. Інноваційно-інвестиційна політика в системі антикризового управління. 4. Інновації і механізми підвищення антикризової стійкості. 5. Управління маркетинговою стратегією в період фінансового оздоровлення підприємства. 6. Концептуальна модель безупинного стратегічного планування. ІІІ. Тести ІУ. Вирішення управлінської ситуації	6	8
7	**Тема 7 Банкрутство, ліквідація та санація як методи антикризового управління** І. Опрацювання лекційного матеріалу ІІ. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Сутність банкрутства. 2. Форми банкрутства. 3. Економічні наслідки банкрутства. 4. Законодавство України про банкрутство. 5. Поняття про санацію підприємства. 6. Форми санації. 7. Ліквідація збанкрутілих підприємств. 8. Заходи щодо виявлення та запобігання банкрутству. 9. Відповідальність за правопорушення, пов’язані з банкрутством.	6	8

	III. Тести IУ. Вирішення управлінської ситуації		
8	**Тема 8 Особливості кадрового менеджменту в кризових ситуаціях** I. Опрацювання лекційного матеріалу II. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Сутність формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві. 2. Особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві. 3. Антикризова кадрова політика на підприємстві. 4. Формування антикризових груп. 5. Стимулювання і мотивація ефективності праці працівників. 6. Аналіз структури персоналу підприємства. 7. Система антикризового управління персоналом. III. Тести IУ. Вирішення управлінської ситуації	6	8
9	**Тема 9 Технологія антикризового управління** I. Опрацювання лекційного матеріалу II. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Технологія антикризового управління. 2. Система раннього упередження і реагування. 3. Організація внутрішньогосподарського антикризового механізму. 4. Функції Державного департаменту з питань банкрутства. III. Тести IУ. Вирішення управлінської ситуації	6	9
10	**Тема 10 Ризики в антикризовому управлінні** I. Опрацювання лекційного матеріалу II. Підготовка до виступу на семінарському заняття з наступних питань: 1. Поняття про ризики. 2. Види ризиків. 3. Управління ризиками. 4. Резервування і управління запасами з урахуванням ризику. 5. Страхування ризиків. 6. Місце страхування в управлінні ризиками. III. Тести IУ. Вирішення управлінської ситуації	6	9
	Разом	60	84

7. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково (навчально)- дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у олімпіадах;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим здобувач вищої освіти планом;

- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;

- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;

- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань (з теми, модуля, курсу).

- написання есе, творчих завдань тощо.

Здобувачі вищої освіти за темами, вказаними в тематичному плані дисципліни та у методичних рекомендаціях до самостійної роботи, виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів, реферативних доповідей, аналізу наукових статей, статистичних даних по місту, області, регіону.

8. Методи навчання

Навчальний процес у національному університеті «Запорізька політехніка» здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності здобувача вищої освіти в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

– розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;

– пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;

– бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;

– ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

– практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;

– аналітичний метод – розділення цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;

– індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;

– дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;

– проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

9. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати знання щодо:

- структури та особливостей функціонування сфери публічного управління та адміністрування;

- стандартів, принципів та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування;

- основних нормативно-правових актів та положень законодавства у сфері публічного управління та адміністрування;

- розуміння та використання технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;

- основ електронного урядування;
- користування системою електронного документообігу;
- здійснення пошуку та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції;
- використання методів аналізу та оцінювання програм сталого розвитку;
- коригування професійної діяльності у випадку зміни вихідних умов;
- застосовування методів контролю якості у сфері професійної діяльності;
- використання даних статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

10. Засоби оцінювання та методи контролю

Контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Антикризове управління» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Антикризове управління» поділяється на 2 змістовних модуля та 10 тем.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, захист домашнього завдання, аудиторне розв'язання завдань, тестування.

До основних завдань контролю знань належать:

– оцінювання рівня засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни;

– інформування здобувачів вищої освіти про якість їх роботи над вивченням дисципліни;

– мотивація здобувачів вищої освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;

– аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи здобувачів вищої освіти і ефективність навчального процесу в цілому.

Контроль дозволяє вимірювати й оцінювати здобуті здобувачами вищої освіти у процесі навчання знання, уміння та навички, тому він відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни «Антикризове управління» застосовується поточний рейтинговий контроль знань здобувачів вищої освіти. Підсумкове (завершальне) оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється, згідно з встановленим у НУ «Запорізька політехніка» порядком, за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного модульного контролю.

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- модульний проміжний контроль.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувач вищої освіти має право скласти їх індивідуально до останнього

практичного заняття за дозволом декана. Порядок такого контролю визначає викладач.

Об'єктом поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

– відвідування лекційних та семінарських занять;

– систематичність та активність роботи на семінарських і практичних заняттях;

– виконання обов’язкового завдання для самостійного опрацювання;

– виконання одного з вибіркових завдань для самостійного опрацювання;

– участь в конференціях та олімпіадах.

Контроль систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти протягом семестру базується на оцінюванні активності та рівня знань здобувачів вищої освіти при обговоренні питань семінарських занять.

Критерії оцінювання: активність здобувачів вищої освіти в обговоренні питань семінарів вимірюється середнім значенням одержаних впродовж семестру оцінок.

Рейтинговий (модульний) контроль здійснюється у формі контрольних робіт за окремими частинами дисципліни (модулями).

Підсумкове оцінювання знань. Загальна підсумкова оцінка знань з дисципліни складається з суми балів за результати поточного та модульного контролю. До заліково-екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий модулі.

Іспит (залік) проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором здобувача вищої освіти.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів з дисципліни «Антикризове управління», згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є:

- залік / екзамен;
- поточне усне опитування;
- оцінка виконання практичних завдань;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;

---

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Бєліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- курсова робота;

- оцінка виконання та захисту контрольної роботи (для заочної форми навчання)

- інші види індивідуальних та групових завдань;

- підсумковий контроль у формі екзамену по екзаменаційних білетах.

11. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Антикризове управління» включає в себе вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводиться ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, захист домашнього завдання, аудиторне розв'язання завдань, тестування.

До основних завдань контролю знань належать:

– оцінювання рівня засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни;

– інформування здобувачів вищої освіти про якість їх роботи над вивченням дисципліни;

– мотивація здобувачів вищої освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;

– аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи здобувачів вищої освіти і ефективність навчального процесу в цілому.

Контроль дозволяє вимірювати й оцінювати здобуті здобувачами вищої освіти у процесі навчання знання, уміння та навички, тому він відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни "Антикризове управління» застосовується поточний модульний контроль знань здобувачів вищої освіти. Підсумкове (завершальне) оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється, згідно з встановленим у НУ «Запорізька політехніка» порядком, за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного модульного контролю.

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу набуття вміння і навичок конкретних

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в двох формах:

– контроль систематичності та активності роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;

– модульний (проміжний) контроль.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об’єктивних причин, здобувач вищої освіти має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття. Порядок такого контролю визначає викладач.

Об’єктом поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

– відвідування лекційних та семінарських занять;

– систематичність та активність роботи на семінарських і практичних заняттях;

– виконання обов’язкового завдання для самостійного опрацювання;

– виконання одного з вибіркових завдань для самостійного опрацювання;

– участь в конкурсах, конференціях та олімпіадах.

Контроль систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти протягом семестру базується на оцінюванні активності та рівня знань здобувачів вищої освіти при обговоренні питань семінарських занять.

Модульний контроль здійснюється у формі контрольних робіт за окремими частинами дисципліни (модулями).

Підсумкове оцінювання знань. Загальна підсумкова оцінка знань з дисципліни складається з суми балів за результати поточного та модульного контролю. До залікової екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

Залік та екзамен проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором здобувача вищої освіти.

Кожен підсумковий контроль оцінюється за 100-бальною шкалою.

№ п/п	Поточна навчальна діяльність	Кількість балів								
		Робота на лекції	Активна участь у дискусії	Презентація	Практичні заняття			Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Разом
					Присутність на прак. заняті	Опанування практичними навичками	Тестовий контроль			
1	Змістовий модуль 1 (6 лекц., 3 практ. зан.)	**5**			**3**	**30**	**30**	**17**	**15**	**100**
	Тема 1.	1			1	6	6			14
	Тема 2.	1				6	6			13
	Тема 3.	1			1	6	6			14
	Тема 4.	1				6	6			13
	Тема 5.	1			1	6	6			14
	Контрольна робота							17		17
	Індивідуальне завдання								15	15
2	Змістовий модуль 2 (6 лекц., 3 практ. зан.)	**5**			**3**	**30**	**30**	**17**	**15**	**100**
	Тема 6.	1			1	6	6			14
	Тема 7.	1				6	6			13
	Тема 8.	1			1	6	6			14
	Тема 9	1				6	6			13
	Тема 10	1			1	6	6			14
	Контрольна робота							17		17
	Індивідуальне завдання								15	15
	Разом	**10**			**6**	**60**	**60**	**34**	**30**	**200/2 =100**

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Рубіжний контроль 1						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Контрольна робота	
15	15	15	15	15	25	100

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Рубіжний контроль 2						
Т6	Т7	Т.8	Т.9	Т.10	Контрольна робота	
15	15	15	15	15	25	100

Т1, Т2 ... Т10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Антикризове управління» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки бакалавр галузі знань 07 "Управління та адміністрування" спеціальності 073 "Менеджмент" / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 35 с. (№7315 е)

2. Методичні вказівки до виконання самостійних та індивідуальних завдань з дисципліни «Антикризове управління» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки бакалавр галузі знань 07 "Управління та адміністрування" спеціальності 073 "Менеджмент" / Укл. І.А. Нечаєва.– Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 24 с. (№7314 е)

3. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Антикризове управління» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки бакалавр галузі знань 07 "Управління та адміністрування" спеціальності 073 "Менеджмент" заочної форми навчання / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 21 с. (№7312 е)

14. Рекомендована література

Основна:

1. Кодекс України з процедур банкрутства. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text.

2. С.Ф. Смерічевський, І.В.Кривов'язюк. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім "Кондор", 2020. 396 с.

3. Скібіцька Л. І., Матвєєв В. В., Щелкунов В. І., Подрєза С. М. Антикризовий менеджмент: навч.посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 584 с.

4. Антикризове управління на підприємстві: фінансовоорганізаційні аспекти. Конспект лекцій : навч. посіб. / С. В. Глущенко, С. В. Івахненков. – Київ : НаУКМА, 2020. – 92 с.

5. Портна О. В., Єршова Н. Ю., Юр'єва І. А. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник. Львів : Видавництво «Магнолія 2006», 2013. 283 с.

6. Карпунь І. Н. Антикризові заходи на підприємстві: управління, стратегія, цілі та завдання: Монографія Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2014. 440 с.

7. Гобела В. В., Живко З. Б., Леськів Г. З., Мельник С. І. Управління кризовими ситуаціями : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с.

Додаткова:

8. Хринюк О.С. Антикризове управління підприємством: Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка бізнес-підприємства» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; – Електронні текстові дані (1 файл: 254 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 70 с.

9. Борзенко В. І. Антикризове управління: навчальний посібник. Харків : Видавництво Іванченка.І С., 2016. – 232 с.

10. Кульчій І. О. Антикризове управління: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 120 с.

11. Нечаєва І. А., Дьордій Є. А. Управління ризиками підприємства в секторі ІТ-послуг як інструмент підвищення його конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6797

12. Нечаєва, І. А. Особливості прийняття управлінських рішень, їх оцінка та оцінювання в умовах кризи. *Економічний аналіз*, 2019. Т.29., № 1. С. 156-163.

13. Нечаєва І. А. Реформа системи соціального страхування як засіб зміцнення соціально-економічної безпеки України в умовах перманентної кризи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 4. – URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1634 (дата звернення: 02.05.2020). DOI: 10.32702/2307-2156-2020.4.58

14. Нечаєва І. А. Податкова реформа в умовах євроінтеграційних процесів та кризи: можливі результати для України. *Modern Economics*. 2020. № 22(2020). С. 64-71. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V22(2020)-10.

15. Нечаєва І. А., Лавріненко В. О. Сучасний стан інвестування в економіку Запорізького регіону в контексті зміцнення його соціально-економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 24. С. 152–158. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.24.152

16. Нечаєва, І., & Дончик, Д. (2021). Використання технології «краватка-метелик» (Bowtie) в практиці оцінки ризиків. *Економіка та суспільство*, (33). URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-51

17. Нечаєва І. А., Шитікова Л. В. Інновації як інструмент антикризового управління підприємством. *Вісник Херсонського національного технічного університету*, 2022. № 4 (83). С. 97-107. URL : http://kntu.net.ua/index.php/eng/content/download/103542/588815/file/Вісник%204%20(83).pdf

15. Інформаційні ресурси

www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету Міністрів України

www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України

Галузеві аналітичні огляди кон'юнктури відповідних сегментів ринку [Електронній ресурс] – Режим доступу : http://www.business.ua

База даних емітентів фінансового ринку [Електронній ресурс] – Режим доступу : http://www.smida.gov.ua

Електронна бібліотека – http://www.xcomp.biz/

Українські підручники он-лайн – http://pidruchniki.ws/

http://www.nbuv.gov.ua/portal/ – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/eiu/texts.html – Науковий журнал «Економіка і управління».